

**MANUAL PRIVIND NORMELE REFERITOARE LA AJUTOARELE DE
STAT COMUNITARE
PENTRU IMM-uri**

**INCLUSIV MĂSURILE TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT PENTRU SPRIJINIREA
ACCESULUI LA FINANȚARE ÎN CONTEXTUL ACTUALEI CRIZE FINANCIARE ȘI
ECONOMICE**

Notă de atenționare:

Prezentul manual oferă un rezumat concis, câteodată simplificat, al legislației privind ajutoarele de stat. Evident, niciun fel de drepturi nu pot fi derivate din rezumatele și tabelele prezentate în acest document. Pentru o versiune autorizată a normelor care se aplică în fiecare domeniu, cititorul este îndrumat spre textele legislative complete, ale căror trimiteri exacte sunt specificate în prezentul text.

1.	INTRODUCERE	3
1.1.	Importanța IMM-urilor	3
1.2.	Ajutoare de stat pentru IMM-uri	4
1.3.	Definiții	7
1.3.1.	Ce sunt IMM-urile?	7
1.3.2.	Concepte în materie de ajutoare de stat	7
2.	SPRIJIN FINANCIAR PENTRU IMM-URI	9
2.1.	Ajutoare de valoare mică (regula „ <i>de minimis</i> ”)	9
2.2.	Garanții de stat	12
2.3.	Ajutoare pentru capital de risc	14
3.	MĂSURI DE AJUTOR PENTRU SPRIJINIREA CREȘTERII ȘI DEZVOLTĂRII IMM-URILOR	16
3.1.	Ajutoare pentru cercetare, dezvoltare și inovare	16
3.2.	Ajutoare pentru protecția mediului	19
3.3.	Ajutoare regionale	22
3.4.	Ajutoare pentru investiții și ocuparea forței de muncă	25
3.5.	Ajutoare pentru formare	26
3.6.	Ajutoare pentru consultanță și pentru participarea la târguri	27
3.7.	Ajutoare pentru activitatea antreprenorială a femeilor	28
3.8.	Ajutoare pentru lucrătorii defavorizați și cu handicap	29
3.9.	Ajutoare pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate	31
4.	MĂSURILE TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT PENTRU SPRIJINIREA ACCESULUI LA FINANȚARE ÎN CONTEXTUL ACTUALEI CRIZE FINANCIARE ȘI ECONOMICE	33
	ANEXA I	36
	ANEXA II	43

1. INTRODUCERE

1.1. Importanța IMM-urilor

Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă coloana vertebrală a economiei Europei. În UE există peste 23 de milioane de IMM-uri, care reprezintă 99% din întreprinderile europene. Acestea sunt creatoare nete de locuri de muncă și angajează peste 100 de milioane de persoane, fiind ferm ancorate în comunitățile lor locale și regionale, și reprezintă o garanție de coeziune socială și de stabilitate. IMM-urile joacă un rol important pentru creșterea economică europeană, producând 60 din PIB-ul european. Antreprenorii dinamici sunt deosebit de bine plasați pentru a profita de oportunitățile globalizării și de accelerarea schimbărilor tehnologice. De asemenea, IMM-urile joacă un rol major în procesul de inovare și constituie astfel un element important pentru o economie bazată pe cunoaștere.

În acest context, recentul ***Small Business Act pentru Europa*¹ (SBA)**, adoptat de Comisie în iunie 2008, reflectă voința politică a Comisiei de a recunoaște rolul central al IMM-urilor în economia UE și instituie, pentru prima dată, un vast cadru strategic pentru UE și pentru statele membre. Acesta vizează ameliorarea abordării generale a spiritului antreprenorial, pentru a fixa în mod ireversibil principiul „gândeți mai întâi la scară mică” în definirea politicilor, începând cu reglementarea și până la serviciul public, și de a promova creșterea IMM-urilor, ajutându-le să abordeze problemele care le împiedică încă dezvoltarea. SBA a identificat o serie mare de acțiuni pentru a stimula IMM-urile la diferite niveluri.

Accesul la finanțarea adecvată reprezintă una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă întreprinderile mici și mijlocii din UE. Adesea, investitorii și băncile refuză să finanțeze IMM-urile aflate în faza de pornire sau cele nou înființate din cauza riscurilor implicate. În contextul actual de încetinire a creșterii economice și de criză financiară, IMM-urile se confruntă cu dificultăți de accesare a finanțării într-o măsură mai acută decât alte societăți, amânându-și astfel finanțarea necesară pentru creștere și pentru dezvoltarea investițiilor preconizate sau chiar renunțând să obțină această finanțare. Acesta este unul dintre elementele majore ale propunerii Comisiei referitoare la un **Plan european de redresare a economiei**, astfel cum a fost prezentat de Președintele Comisiei J.M. Barroso la 26 noiembrie 2008. Planul de redresare se întemeiază pe *Small Business Act* pentru a furniza un ajutor suplimentar pentru toate IMM-urile, inclusiv măsuri specifice, foarte concrete, de reducere a sarcinilor administrative, de favorizare a fluxurilor de numerar ale acestora și de sprijinire a cât mai multor persoane pentru a deveni antreprenori. Planul de redresare vizează sporirea accesului la finanțare pentru IMM-uri, împreună cu Banca Europeană de Investiții și Fondul european de investiții. De asemenea, acesta reamintește că statele membre ar trebui să profite la maxim de normele recent modificate pentru a acorda IMM-urilor tipurile de ajutoare de stat potrivite. Sprijinul public pentru întreprinderile mici și mijlocii europene va da rezultate asupra competitivității acestora numai dacă vizează îmbunătățiri structurale ale condițiilor de piață prin „investiții inteligente” care să ducă la mai multe inovații,

---

¹ Comunicarea Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor - „Gândeți mai întâi la scară mică”: Prioritate pentru IMM-uri Un „Small Business Act” pentru Europa, COM(2008) 394 final din 25.6.2008.

mai multe cercetări, o eficiență energetică sporită, o formare mai bună și locuri de muncă de mai bună calitate. Pentru a furniza o asistență publică suplimentară IMM-urilor, Comisia a anunțat un pachet de măsuri de simplificare pentru a accelera luarea deciziilor în ceea ce privește ajutoarele de stat și unele măsuri temporare pentru a facilita acordarea de către statele membre a anumitor tipuri de ajutoare pentru IMM-uri.

Mai mult, programele de cheltuieli ale UE, precum Programul pentru inovație și competitivitate² și Programul-cadru pentru cercetare³ pot fi folosite în cel mai bun mod pentru a sprijini IMM-urile. În același context, este posibilă consolidarea sinergiilor dintre strategia de la Lisabona și Agenda europeană privind schimbările climatice și energia prin promovarea investițiilor în tehnologii inovatoare cu emisii reduse de carbon și în măsuri de eficiență energetică care vor stimula competitivitatea europeană și care vor îndeplini în același timp obiectivele noastre în materie de securitate energetică și de schimbări climatice.

1.2. Ajutoare de stat pentru IMM-uri

În primul rând, trebuie menționat că, pentru a sprijini IMM-urile, statele membre pot utiliza diferite instrumente care nu sunt considerate ajutoare de stat.

Măsurile generale de sprijin, care pot include o reducere generală a fiscalității în materie de costuri de muncă și costuri sociale, stimularea investițiilor în sistemul general de învățământ și formare, măsurile de acordare de orientare și consultanță, asistență și formare cu caracter general pentru șomeri și îmbunătățirile aduse legislației muncii nu constituie ajutoare de stat și pot fi astfel puse în aplicare imediat de către statele membre. Unele măsuri incluse în *Small Business Act*, precum reducerea termenelor de plată pentru a îmbunătăți fluxurile de numerar ale IMM-urilor sau propunerea Comisiei ca micile întreprinderi să fie scutite de sarcini excesive în ceea ce privește normele contabile și, de asemenea, raportarea statistică, nu implică ajutoare de stat.

Măsurile de sprijin pentru IMM-uri care implică ajutoare de stat în conformitate cu articolul 87 alineatul (1) din tratat trebuie să respecte procedura privind ajutoarele de stat. Unele dintre aceste măsuri:

- nu vor fi considerate ca fiind ajutoare de stat (a se vedea în continuare partea privind *de minimis* pentru măsuri cu un quantum limitat sau garanții), în anumite condiții;
- vor constitui ajutoare de stat dar pot fi acordate direct de statele membre fără a fi necesară notificarea Comisiei (a se vedea în continuare măsurile tratate în cadrul Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare);
- vor fi considerate, în general, ca fiind ajutoare de stat compatibile dacă îndeplinesc condițiile prevăzute în orientările și cadrele relevante ale Comisiei (a se vedea în continuare partea privind capitalul de risc, C&D&I, protecția mediului, regiunile defavorizate). Aceste măsuri trebuie să fie notificate Comisiei și pot fi puse în aplicare numai după ce s-a primit autorizarea Comisiei.

---

² http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm

³ http://ec.europa.eu/research/fp7/index_en.cfm?pg=understanding

De curând, Comisia a modernizat normele privind ajutoarele de stat pentru a încuraja statele membre să coreleze mai bine investițiile cu îndeplinirea obiectivelor strategiei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă, precum și a celor de competitivitate. În acest context, IMM-urilor li s-a oferit o atenție deosebită – și posibilități sporite de acordare a ajutoarelor de stat. Într-adevăr, **IMM-urile sunt eligibile pentru toate categoriile de ajutoare permise în conformitate cu normele UE privind ajutoarele de stat, iar în cazul acelor categorii de măsuri de ajutor care pot fi acordate și întreprinderilor mari, IMM-urile beneficiază de intensități mai ridicate ale ajutorului**. Având în vedere faptul că disfuncționalitățile pieței sunt mai mari în cazul întreprinderilor mici în comparație cu întreprinderile mijlocii, pentru aceste două categorii intensitățile de bază ale ajutorului și primele diferite sunt stabilite în mod diferențiat.

În plus, normele privind ajutoarele de stat au fost simplificate și reorganizate în mod semnificativ în „**Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare**” („RGECA”)⁴, recent adoptat, și oferă, în prezent, statelor membre o panoplie largă de măsuri de ajutor pentru IMM-uri, cu sarcini administrative minime. Categoriile de măsuri de ajutor conținute în RGECA sunt scutite de obligația de notificare. În consecință, statele membre pot acorda aceste categorii de ajutoare imediat și pot informa Comisia numai ulterior. Pentru a beneficia de scutire în conformitate cu RGECA, măsurile de ajutor trebuie să îndeplinească un anumit număr de condiții prevăzute în acest regulament. În special, RGECA se aplică numai ajutoarelor transparente, adică ajutoare pentru care este posibil să se calculeze în mod precis valoarea ajutorului *ex ante*.

Statele membre pot acorda diferite tipuri de ajutoare pentru IMM-uri și pot cumula diferitele măsuri de ajutor atâta timp cât sunt respectate regulile privind cumularea prevăzute în RGECA. De exemplu, una și aceeași întreprindere din categoria din IMM-urilor poate primi în același timp ajutor pentru un proiect de formare (ajutor pentru formare), pentru a cumpăra un echipament (ajutor pentru investiții) și pentru a participa la târguri, fără să trebuiască să treacă prin procedura normală de notificare deoarece aceste ajutoare se referă la activități diferite („costuri eligibile diferite”).

Obiectivul prezentului manual este de a oferi o prezentare generală concisă a posibilităților de ajutor pentru IMM-uri, astfel cum sunt permise de normele comunitare privind ajutoarele de stat.

Textele complete ale actelor legislative relevante pot fi găsite pe site-ul internet al DG COMP:

(http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/legislation.html).

Ajutoarele pentru IMM-uri au fost consolidate și simplificate în cazul tuturor excepțiilor sectoriale. Excepțiile se aplică în special pentru ajutoarele de stat din următoarele sectoare: sectorul pescuitului și cel al acvaculturii, sectorul agricol, sectorul cărbunelui, sectorul construcției de nave, sectorul oțelului și sectorul fibrelor sintetice. Mai multe detalii privind regulile specifice sectoriale pot fi găsite în texte legislative specifice.

Sectoare în care se aplică reguli specifice privind ajutoarele de stat:

---

⁴ Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), JO L 214, 9.8.2008, p.3.

în legătură cu sectorul pescuitului și cel al acvaculturii:

http://ec.europa.eu/fisheries/legislation/state_aid_fr.htm⁵;

în legătură cu sectorul agricol: http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/leg/index_ro.htm⁶;

în legătură cu sectorul energiei și cel al transportului:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/index_en.htm⁷.

---

⁵ A se vedea „Orientările pentru examinarea ajutoarelor de stat pentru pescuit și acvacultură” (JO C 84, 3.4.2008).

⁶ A se vedea: Regulamentul (CE) nr. 1857/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 70/2001 (JO L 358, 16.12.2006);

Orientări comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier 2007-2013, (JO C 319, 27.12.2006);

Regulamentul (CE) nr. 1628/2006 al Comisiei din 26 octombrie 2006 de aplicare a articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor naționale pentru investițiile regionale, JO L 302, 1.11.2006);

Orientări comunitare privind ajutoarele de stat acordate publicității produselor menționate în anexa I la Tratatul CE și anumitor produse neincluse în anexa I (JO C 252, 12.9.2001);

Orientări comunitare privind ajutoarele de stat acordate în vederea efectuării testelor EST, animalele moarte și deșeurile de abator (JO C 324, 24.12.2002).

⁷ A se vedea: Comunicarea Comisiei C(2005) 312 – Orientări comunitare privind finanțarea aeroporturilor și ajutorul la înființare pentru companiile aeriene cu plecare de pe aeroporturi regionale (JO C 312, 9.12.2005, p. 1); Comunicarea Comisiei C(2004) 43 – Orientări comunitare privind ajutoarele de stat pentru transportul maritim, JO C 13, 17.1.2004, p. 3-12);

Linii directoare comunitare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare (JO C 184, 22.7.2008, p.13).

1.3. Definiții

1.3.1. Ce sunt IMM-urile?

Definiția IMM-urilor utilizată în domeniul ajutoarelor de stat este aceeași cu definiția comună a IMM-urilor utilizată de Comisie, astfel cum este prevăzută în Recomandarea specifică a acesteia privind definiția IMM-urilor⁸. Această definiție este inclusă și în anexa 1 din RGECA și poate fi găsită și în anexa II din prezentul manual.

- O **întreprindere mijlocie** este o întreprindere care îndeplinește toate criteriile următoare:
  - are mai puțin de 250 de angajați și
  - are o cifră de afaceri anuală care nu depășește 50 de milioane EUR și/sau un bilanț total care nu depășește 43 de milioane EUR.

- O **întreprindere mică** este o întreprindere care îndeplinește toate criteriile următoare:
  - are mai puțin de 50 de angajați și
  - are o cifră de afaceri anuală și/sau un bilanț total care nu depășește 10 milioane EUR.

- O **microîntreprindere** este o întreprindere care îndeplinește toate criteriile următoare:
  - are mai puțin de 10 de angajați și
  - are o cifră de afaceri anuală și/sau un bilanț total care nu depășește 2 milioane EUR.

Criteriile trebuie aplicate societății comerciale ca întreg (inclusiv filialelor cu sediul în alte state membre și în afara UE). Regulamentul prevede definiții pentru o întreprindere *autonomă*, o întreprindere *parteneră* și o întreprindere *afiliată* pentru evaluarea poziției economice reale a întreprinderii respective.

1.3.2. Concepte în materie de ajutoare de stat

- „ajutoare” înseamnă orice măsură care îndeplinește toate criteriile prevăzute la articolul 87 alineatul (1) din tratat;
- „schemă de ajutor” înseamnă orice act pe baza căruia, fără să fie nevoie de măsuri de punere în aplicare suplimentare, pot fi acordate ajutoare individuale întreprinderilor definite în cadrul actului într-un mod general și abstract, precum și orice act pe baza căruia pot fi acordate ajutoare care nu sunt legate de un proiect specific, uneia sau mai multor întreprinderi, pentru o perioadă nedefinită de timp și/sau pentru o valoare nedefinită;
- „intensitatea ajutorului” înseamnă valoarea ajutorului, exprimată ca procentaj din costurile eligibile;
- „zone asistate” înseamnă regiunile care pot beneficia de ajutoare regionale, astfel cum sunt stabilite în harta ajutoarelor regionale aprobată pentru statul membru în cauză pentru perioada 2007-2013.

---

⁸ Recomandarea Comisiei din 6.5.2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii C(2003) 1422 final (JO L 124, 20.5.2003)
http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/decision_sme_en.pdf

2. SPRIJIN FINANCIAR PENTRU IMM-URI

2.1. Ajutoare de valoare mică (regula „*de minimis*”)

Regulamentul *de minimis* este un instrument care le permite statelor membre să acorde subvenții cu valoare limitată întreprinderilor, și în special IMM-urilor, foarte rapid, fără să notifice Comisia și fără să demareze nicio procedură administrativă. Regula se bazează pe presupunerea că, în marea majoritate a cazurilor, subvențiile cu valoare mică nu au efect asupra comerțului și concurenței între statele membre și, prin urmare, nu constituie ajutoare de stat în temeiul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

Regulamentul *de minimis* specifică faptul că măsurile de ajutor **de până la 200 000 de EUR pe societate comercială** în decursul **oricărei perioade de 3 ani fiscali** nu constituie un ajutor de stat în sensul tratatului, ceea ce înseamnă că statele membre pot acorda aceste sume care reprezintă ajutoare fără nicio formalitate procedurală.

O garanție de stat în valoare de până la 1,5 milioane EUR poate fi considerată ca implicând un ajutor care nu depășește 200 000 EUR.

În conformitate cu Cadrul temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (a se vedea capitolul 4 din prezentul manual), statele membre pot acorda, în anumite condiții, un ajutor forfetar de până la 500 000 EUR pe societate comercială până la 31.12.2010. Un astfel de ajutor permis în conformitate cu cadrul temporar constituie un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, situația fiind diferită pentru sprijinul *de minimis* de 200 000 EUR permis de Regulamentul *de minimis*.

Condiții:

- plafonul pentru ajutorul prevăzut în regula *de minimis* este de 200 000 EUR (echivalentul în numerar al finanțării) pentru orice perioadă de trei ani fiscali;
- plafonul se va aplica la totalul asistenței publice considerate a fi ajutor *de minimis*. Acesta nu va afecta posibilitatea ca beneficiarul să obțină alt ajutor de stat în cadrul schemelor aprobate de Comisie, fără a se aduce atingere regulii cumulării descrise mai jos;
- plafonul se aplică la ajutoarele de orice tip, indiferent de forma pe care o iau sau de scopul urmărit. Singurul tip de ajutor care nu beneficiază de regula *de minimis* este ajutorul pentru export;
- regulamentul se aplică doar formelor „transparente” de ajutor, însemnând ajutor pentru care este posibil să se calculeze în prealabil echivalentul finanțării brute fără a fi necesar să se efectueze o evaluare a riscului.

Acest regulament se aplică ajutoarelor acordate întreprinderilor din toate sectoarele, cu **excepția** următoarelor:

- ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul **pescuitului și acvaculturii**⁹;
- ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul **producției primare de produse agricole**¹⁰;
- ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul **procesării și comercializării produselor agricole** (în anumite cazuri);
- ajutoare pentru **activități legate de exporturi către țări terțe sau state membre**;
- ajutoare **condiționate de utilizarea preferențială a produselor naționale față de produsele importate**;
- ajutoare acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea **în sectorul cărbunelui**;
- ajutoare pentru **achiziționarea de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri**, acordate întreprinderilor care efectuează transporturi rutiere de mărfuri în numele unor terți sau contra cost;
- ajutoare acordate **întreprinderilor aflate în dificultate**.

Ce este un ajutor transparent?

Un ajutor este transparent în cazul în care este posibil să se calculeze precis echivalentul în finanțare brută *ex ante* fără a fi nevoie să se efectueze o evaluare a riscului.

De exemplu:

- **ajutoarele care constau în împrumuturi** preferențiale sunt tratate ca ajutoare *de minimis* transparente în cazul în care echivalentul în finanțare brută a fost calculat pe baza ratelor dobânzii preponderente pe piață la momentul finanțării;
- **ajutoarele care constau în infuzii de capital** nu sunt considerate ca fiind ajutoare *de minimis* transparente dacă valoarea totală a infuziei de capital public depășește plafonul *de minimis*;
- **ajutoarele care constau în măsuri privind capitalul de risc** nu sunt considerate ca fiind ajutoare *de minimis* transparente dacă schema de capital de risc respectivă furnizează capital peste valoarea plafonului *de minimis* pentru fiecare întreprindere vizată;
- **ajutoarele individuale furnizate în cadrul unei scheme de garantare** pentru întreprinderi care nu se află în dificultate sunt tratate ca ajutoare *de minimis* transparente în cazul în care partea garantată din împrumutul subiacent furnizat în cadrul unei astfel de scheme nu depășește 1 500 000 EUR pentru fiecare întreprindere;
- **ajutoarele individuale furnizate în cadrul unei scheme de garantare în favoarea unor întreprinderi care își desfășoară activitatea în sectorul transportului rutier și care nu se află în dificultate** sunt tratate ca fiind ajutoare *de minimis* transparente în cazul în care partea garantată din împrumutul subiacent furnizat în cadrul unei astfel de scheme nu depășește 750 000 EUR pentru fiecare întreprindere.

⁹ Regulamentul *de minimis* pentru pescuit – Regulamentul (CE) nr. 875/2007 al Comisiei: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:193:0006:0012:RO:PDF>.

¹⁰ Regulamentul (CE) nr. 1535/2007 al Comisiei din 20 decembrie 2007 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor *de minimis* în sectorul producției de produse agricole (JO L 3337, 21.12.2007): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:325:0004:0009:EN:PDF>.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor de minimis” (Jurnalul Oficial nr. L 379, 28.12.2006, p. 5)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:379:0005:0010:EN:PDF>.

2.2. Garanții de stat

Garanțiile de stat reprezintă un instrument important pentru sprijinirea dezvoltării societăților comerciale și pentru facilitarea accesului acestora la surse de finanțare. Acest lucru este deosebit de important pentru IMM-uri.

Principalul obiectiv al **Comunicării privind ajutoarele de stat sub formă de garanții**, adoptată de Comisie în 2008, este de a determina **condițiile în care o garanție de stat nu constituie un ajutor de stat**, în conformitate cu articolele 87 și 88 din Tratatul CE. Textul stabilește metodologii clare și transparente de calculare a elementelor specifice unui ajutor din cadrul unei garanții. Dispozițiile comunicării se aplică **tuturor garanțiilor în cazul cărora are loc un transfer de risc**. Garanțiile cele mai frecvente sunt asociate cu un împrumut sau cu o altă obligație financiară contractată de un debitor de la un creditor. Astfel de garanții pot fi acordate individual sau în cadrul unei scheme. Cu toate acestea, pot exista și alte forme de garanții care sunt acoperite de comunicare.

Se introduc **reguli simplificate pentru IMM-uri** pentru a le ajuta să facă față dificultăților specifice cu care se confruntă acestea în ceea ce privește accesul la finanțare. Două instrumente le permit statelor membre să evalueze elementele specifice de ajutor din cadrul unei garanții pentru o întreprindere din categoria IMM-urilor, într-un mod simplu:

- **posibilitatea de a utiliza prime „safe-harbour” predefinite** bazate pe clase de rating și care sunt considerate ca fiind conforme cu condițiile pieței și nu implică astfel un ajutor. Acestea pot fi utilizate și ca referință pentru a calcula echivalentul în ajutor în cazul unor prime inferioare;
- **o primă de 3,8% pe an este aplicabilă**, chiar și în absența unui rating, pentru societățile aflate în faza de pornire;
- **în cazul schemelor**, se poate aplica o singură primă pentru întreaga schemă dacă suma garantată **nu depășește 2,5 milioane EUR pentru fiecare societate comercială**. Acest lucru permite un efect de acoperire solidară a riscurilor („risk-pool”) în favoarea garanțiilor cu valoare redusă pentru IMM-uri.

Conditii:

(a) garanții individuale:

- debitorul nu este o societate aflată în dificultate¹¹;
- asociate unei tranzacții specifice și limitate în timp și ca sumă;
- acoperire maximă – 80% împrumut restant (sau altă obligație financiară);
- proporționalitate în rambursări, în reducerea garanțiilor și în suportarea pierderilor;
- preț corespunzător condițiilor pieței plătit pentru garanție;
- posibilitatea de a utiliza prime „safe-harbour” predefinite (asociate ratingului de credit al respectivei întreprinderi din categoria IMM-urilor);

¹¹ În conformitate cu definiția stabilită în Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JP C 244, 1.10.2004, p. 2. A se vedea, de asemenea, capitolul 3.9 din prezentul manual.

(b) scheme de garantare:

- societățile aflate în dificultate ar trebui să fie excluse din schemă¹²;
- garanții asociate unei tranzacții specifice și limitate în timp și ca sumă;
- nu mai mult de 80% din împrumutul restant (sau altă obligație financiară);
- prime care să fie reexamineate cel puțin o dată pe an;
- prime care să acopere riscuri normale, costuri administrative și remunerarea anuală a unui capital corespunzător;
- condiții transparente pentru garanțiile viitoare (de exemplu, societăți eligibile);
- posibilitatea de a utiliza prime „safe-harbour” sau posibilitatea unei prime unice (evitând necesitatea unor ratinguri individuale pentru IMM-urile beneficiare) pentru sume care nu depășesc 2,5 milioane EUR pentru fiecare societate dintr-o schemă dată (permite un efect de acoperire solidară a riscului în favoarea garanțiilor cu valoare redusă pentru IMM-uri).

Pentru informații suplimentare:

- „Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții” (*Jurnalul Oficial nr. C 155, 20.6.2008, p. 10-22 și corrigendum la p. 15 în Jurnalul Oficial nr. C 244, 25.9.2008, p. 32*)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:155:0010:0022:RO:PDF>.

---

¹² În conformitate cu definiția stabilită în Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JP C 244, 1.10.2004, p. 2. A se vedea, de asemenea, capitolul 3.9 din prezentul manual.

2.3. Ajutoare pentru capital de risc

Capitalul de risc constituie un instrument important de finanțare a IMM-urilor. Noi **Orientări privind capitalul de risc** au devenit aplicabile în august 2006.

RGECA a introdus ajutoarele sub formă de măsuri de capital de risc în categoriile de ajutoare care sunt exceptate de la obligația de notificare.

Comisia a instituit un nou prag de siguranță de **1,5 milioane EUR pentru fiecare întreprindere de tip IMM vizată**. În cadrul acestui plafon, Comisia acceptă, în principiu, că nu există mijloace alternative de finanțare pe piețele de capital de risc (și anume, că există o disfuncționalitate a pieței).

Aceste măsuri **încurajează crearea de fonduri cu capital de risc și investițiile în IMM-uri cu ritm de creștere ridicat**. Acest lucru este foarte relevant în condiții economice care exacerbează reticenta față de asumarea unor riscuri în sectorul financiar din Europa.

Acordarea de ajutoare pentru capital de risc este posibilă în **toate sectoarele** economiei cu **excepția** întreprinderilor:

- aflate în dificultate, în sensul Orientărilor comunitare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate;
- din domeniul construcției de nave, sectorului cărbunelui și cel al oțelului.

Concepte:

prag de siguranță: măsura pentru capitalul de risc trebuie să ofere tranșe de finanțare, fie în întregime fie parțial finanțate prin ajutoare de stat, care să nu depășească 1,5 milioane EUR pentru fiecare întreprindere din categoria IMM-urilor vizată, pe parcursul fiecărei perioade de douăsprezece luni;

capital de risc: înseamnă finanțarea din capital propriu și cvasi-capital pentru societățile aflate în stadii incipiente de dezvoltare (faza inițială, de pornire și de extindere), incluzând investiții informale din partea unor investitori providențiali, capital de risc și piețe alternative de capital specializate în IMM-uri, inclusiv societăți cu ritm de creștere ridicat.

Condiții

În conformitate cu **orientările**, sunt posibile unele abateri de la condițiile care sunt prezentate în continuare. În acest caz, ajutoarele vor fi analizate pe baza unei evaluări detaliate pentru a compara efectele lor pozitive și negative.

În conformitate cu **RGECA**, trebuie îndeplinite toate condițiile următoare:

- să nu depășească **1,5 milioane EUR pentru fiecare întreprindere vizată pe parcursul oricărei perioade de douăsprezece luni;**
- pentru **IMM-urile situate în zone asistate**, precum și pentru **întreprinderile mici situate în zone neasistate**, măsura privind capitalul de risc este limitată la acordarea de **capital inițial, capital de pornire și/sau capital de extindere;**
- pentru **întreprinderile mijlocii situate în zone neasistate**, măsura privind capitalul de risc este limitată la acordarea de **capital inițial și/sau capital de pornire**, excluzând capitalul de extindere;

- fondul de investiții **furnizează cel puțin 70% din bugetul său total investit în IMM-urile vizate** sub formă de capital propriu sau cvasi-capital;
- cel puțin **50 % din finanțarea** fondurilor de investiții este furnizată de **investitori privați**;
- în cazul fondurilor de investiții care vizează exclusiv **IMM-uri situate în zone asistate**, cel puțin **30 % din finanțare** este furnizată de **investitori privați**;
- fondul de investiții urmărește **obținerea unui profit**, iar gestionarea sa trebuie să fie realizată pe o **bază comercială**.

Categorii de forme de ajutor posibile în conformitate cu orientările

- **Constituirea de fonduri de investiții („fonduri de capital de risc”)** în care statul este partener, investitor sau participant, chiar dacă în termeni mai puțin avantajoși decât alți investitori.
- **Garanții acordate investitorilor de capital de risc sau fondurilor de capital de risc** pentru un procent din pierderile din investiții sau garanții pentru împrumuturi către investitori/fonduri pentru investiții de capital de risc, cu condiția ca acoperirea publică pentru potențialele pierderi subiacente să nu depășească 50% din valoarea nominală a investiției garantate.
- **Alte instrumente financiare în favoarea investitorilor de capital de risc sau a fondurilor de capital de risc** pentru a furniza capital suplimentar pentru investiții.
- **Stimulente fiscale pentru fondurile de investiții și/sau gestionarii acestora sau pentru investitori** pentru realizarea de investiții de capital de risc.

Categorii de forme de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

- **Constituirea de fonduri de investiții („fonduri de capital de risc”)** în care statul este partener, investitor sau participant, chiar dacă în termeni mai puțin avantajoși decât alți investitori.

Pentru informații suplimentare:

- „Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru promovarea de investiții de capital de risc în întreprinderi mici și mijlocii” (Jurnalul Oficial C 194, 18.8.2006, p. 2)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:194:0002:0021:EN:PDF>.

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3. MĂSURI DE AJUTOR PENTRU SPRIJINIREA CREȘTERII ȘI DEZVOLTĂRII IMM-URILOR

3.1. Ajutoare pentru cercetare, dezvoltare și inovare

Comisia a adoptat, în 2006, un **Cadru privind ajutoarele de stat în favoarea cercetării, dezvoltării și inovării (C&D&I)** și, în 2008, **RGECA**, care include, de asemenea, multe categorii C&D&I. Atât cadrul, cât și RGECA conțin noi dispoziții privind inovarea, **care se adresează în special IMM-urilor** și care contribuie, de asemenea, la o mai bună direcționare a ajutorului către crearea de locuri de muncă și creștere, în conformitate cu linia de acțiune stabilită în agenda de la Lisabona.

Categorii de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu cadrul

- **Ajutoare pentru proiecte de cercetare și dezvoltare:** această categorie include ajutoare pentru:
  - cercetare fundamentală: până la 100% din costurile eligibile;
  - cercetare industrială: până la 80% din costurile eligibile pentru întreprinderi mici și 75% pentru întreprinderi mijlocii;
  - dezvoltare experimentală: până la 60% din costurile eligibile pentru întreprinderi mici și 50% pentru întreprinderi mijlocii.
- **Ajutoare pentru studii de fezabilitate tehnice:** ajutoarele pot fi acordate pentru studii de fezabilitate tehnice pregătitoare pentru activități de cercetare industrială sau de dezvoltare experimentală. În cazul IMM-urilor, ajutorul poate reprezenta 75% din costurile eligibile pentru studii pregătitoare pentru activități de cercetare industrială și 50% din costurile eligibile pentru studii pregătitoare pentru activități de dezvoltare experimentală.
- **Ajutoare pentru acoperirea costurilor aferente drepturilor de proprietate industrială:** aceste ajutoare pot acoperi costurile asociate obținerii și validării brevetelor și altor drepturi de proprietate industrială.
- **Ajutoare pentru detașarea de personal cu înaltă calificare:** personalul trebuie să fie încadrat pe un post nou creat în cadrul întreprinderii beneficiare și să fi lucrat cel puțin doi ani pentru organismul de cercetare sau pentru întreprinderea mare care detașează personalul. Intensitatea ajutorului nu depășește 50% din costurile eligibile, pentru o perioadă de maxim 3 ani pentru fiecare întreprindere și persoană detașată.
- **Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol și cel al pescuitului.** Ajutoarele sunt acordate direct organismului de cercetare; nu sunt alocate direct ajutoare necorelate cu cercetarea către o societate care produce, prelucrează sau comercializează produse agricole și nici nu sunt acordate subvenționări ale prețurilor pentru producătorii acestor produse. Intensitatea ajutorului nu depășește 100% din costurile eligibile, cu condiția îndeplinirii, în fiecare caz, a condițiilor specifice.

- **Ajutoare pentru întreprinderi nou înființate inovatoare:** beneficiarul este o întreprindere mică a cărei vechime, la data acordării ajutorului, este mai mică de 6 ani. În vederea îndeplinirii dispozițiilor RGECA, caracterul inovator al beneficiarului este stabilit

pe baza faptului că acesta suportă costuri de cercetare și de dezvoltare care reprezintă cel puțin 15% din costurile totale de exploatare înregistrate în cursul cel puțin unuia din cei trei ani care preced acordarea ajutorului sau, în cazul unei întreprinderi aflată în faza de pornire, fără niciun istoric financiar, al auditului exercițiului fiscal în curs, vizat de un auditor extern.

În afara ajutoarelor pentru C&D&I și pentru capitalul de risc, beneficiarul poate primi alte ajutoare de stat doar după trei ani de la acordarea ajutorului pentru întreprinderi inovatoare noi. Valoarea ajutorului nu depășește 1 milion EUR. Cu toate acestea, valoarea ajutorului poate ajunge la 1,5 milioane EUR în regiunile care pot beneficia de derogarea prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (a) din tratat și la 1,25 milioane EUR în regiunile eligibile pentru a beneficia de derogarea prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

➤ **Ajutoare pentru servicii de consultanță în domeniul inovării și servicii auxiliare pentru inovare**

Valoarea ajutorului nu depășește 200 000 EUR pentru fiecare beneficiar, pe orice perioadă de trei ani. Dacă furnizorul de servicii beneficiază de o certificare națională sau europeană, ajutorul poate acoperi 100% din costurile eligibile, altminteri valoarea maximă a ajutorului este de 75% din costurile eligibile.

➤ **Ajutoare pentru inovarea de proces și organizațională în domeniul serviciilor**

Inovarea de proces sau organizațională trebuie să aibă un caracter nou sau îmbunătățit în mod substanțial în raport cu tehnologia de vârf din sectorul industrial respectiv din Comunitate și să implice un grad clar de risc. Inovarea organizațională trebuie să vizeze întotdeauna folosirea și exploatarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) pentru a aduce modificări organizației.

Intensitatea maximă a ajutorului este de 25% pentru întreprinderile mijlocii și de 35% pentru întreprinderile mici.

➤ **Ajutoare pentru centrele de inovare**

- **Ajutoarele pentru investiții** se pot acorda exclusiv entității juridice în cadrul căreia operează centrul de inovare pentru înființarea, extinderea și animarea centrelor de inovare.

Intensitatea maximă a ajutorului este de 25% pentru întreprinderile mijlocii și de 35% pentru întreprinderile mici. Intensități ale ajutorului mai ridicate se aplică centrelor din regiunile asistate.

- **Ajutoare de funcționare pentru animarea centrelor** se pot acorda temporar entității juridice care administrează centrul de inovare.

Categoriile de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

TOATE categoriile de ajutoare pentru C&D&I în conformitate cu cadrul sunt acoperite de RGECA și, în consecință, nu sunt supuse procedurii de notificare, cu excepțiile următoare:

1. ajutoare pentru inovarea de proces și organizațională în domeniul serviciilor;

2. ajutoare pentru centrele de inovare;

3. ajutoare individuale cu valoare ridicată: categoriile de ajutoare pentru C&D&I intră în sfera de aplicare a RGECA atâta timp cât nu se depășesc următoarele **praguri de notificare** (pe întreprindere, pe proiect/studiu):

- dacă proiectul constă în principal în cercetare fundamentală: 20 milioane EUR*;

- dacă proiectul constă în principal în cercetare industrială: 10 milioane EUR*;
- toate celelalte proiecte: 7,5 milioane EUR*;
- ajutoare pentru acoperirea costurilor aferente drepturilor de proprietate industrială: 5 milioane EUR.

* Valoarea pragurilor este dublă în cazul proiectelor EUREKA

Pentru informații suplimentare:

- „Cadrul comunitar privind ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare” (Jurnalul Oficial C 323, 30.12.2006, p. 1)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:323:0001:0026:EN:PDF>.

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.2. Ajutoare pentru protecția mediului

Noile **Orientări privind ajutorul de stat pentru protecția mediului** au fost adoptate în contextul pachetului de măsuri privind schimbările climatice de la începutul lui 2008. În conformitate cu aceste orientări, statele membre pot acorda sprijin pentru proiecte ecologice IMM-urilor și întreprinderilor mari.

Numeroase posibilități de ajutor pentru sprijinirea protecției mediului au fost incluse recent în **RGECA** pentru a le permite statelor membre să acorde aceste ajutoare în mod ușor și imediat, fără a transmite o notificare Comisiei. Nu este necesar ca asemenea ajutoare să fie notificate dacă nu depășesc pragul de 7,5 milioane EUR pe întreprindere și pe proiect de investiții și dacă sunt îndeplinite condițiile din RGECA.

În cazul ajutoarelor pentru investiții, costurile eligibile reprezintă costuri de investiții suplimentare necesare pentru a atinge un nivel de protecție a mediului superior celui impus de orice standard comunitar sau în absența unui standard comunitar. Orice beneficii sau costuri operaționale care intervin în timpul perioadei definite sunt deduse din costurile eligibile.

Categorii de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu orientările

- **Ajutoare pentru investiții destinate întreprinderilor care depășesc standardele comunitare sau care măresc nivelul de protecție a mediului în lipsa standardelor comunitare:** ajutoare pentru promovarea investițiilor ecologice de maxim 70% pentru întreprinderile mici și maxim 60% pentru întreprinderile mijlocii. Poate fi acordată o primă de 10 puncte pentru măsurile de inovare ecologică, iar ajutorul poate reprezenta până la 100% din costurile suplimentare ale investiției în cazul în care se organizează o procedură de cerere de oferte. Acest ajutor se aplică și în cazul achiziționării de noi vehicule de transport ecologice.
- **Ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare:** această categorie se referă la ajutoare pentru respectarea noilor standarde comunitare care măresc nivelul de protecție a mediului și care nu sunt încă în vigoare. IMM-urile pot beneficia de următoarele intensități ale ajutorului: în cazul în care punerea în aplicare și finalizarea au loc:
  - cu cel puțin trei ani înainte de intrarea în vigoare a standardului: 25% pentru întreprinderile mici și 20% pentru întreprinderile mijlocii;
  - între unu și trei ani înainte de intrarea în vigoare a standardului: 20% pentru întreprinderile mici și 20% pentru întreprinderile mijlocii.
- **Ajutoare pentru măsuri de economisire a energiei:**
  - **ajutoarele pentru investiții** sunt posibile până la maxim 80% din costuri pentru întreprinderi mici și până la maxim 70% pentru întreprinderile mijlocii, putând ajunge până la 100% din costurile suplimentare ale investițiilor în cazul în care se organizează o procedură de cerere de oferte;
  - **ajutoarele de funcționare** sunt limitate la o perioadă de cinci ani.
- **Ajutoare pentru surse regenerabile de energie:**
  - **ajutoarele pentru investiții** pot atinge nivelul de 80% pentru întreprinderile mici și respectiv 70% pentru întreprinderile mijlocii. O intensitate a ajutorului de 100% este posibilă dacă se organizează o procedură de cerere de oferte;
  - **ajutoare de funcționare:** statele membre pot acoperi toate costurile suplimentare generate de

aceste energii față de energiile convenționale. Există diferite opțiuni pentru ajutoarele de funcționare.

- **Ajutoare pentru investiții în cogenerare cu randament ridicat:** statele membre pot acorda ajutoare care să permită întreprinderilor să realizeze economii de energie și ajutoare pentru cogenerare în valoare de maxim 90% din costurile eligibile pentru întreprinderile mici și de maxim 100 % din costurile suplimentare în cazul în care se organizează o procedură de cerere de oferte.
- **Ajutoare pentru investiții în încălzirea urbană eficientă din punct de vedere energetic** de maxim 70% pentru întreprinderile mici și 60% pentru întreprinderile mijlocii. 100 % în cazul procedurii de cerere de oferte.
- **Ajutoare pentru studii de mediu:** ajutoare pentru studii legate direct de investiții în scopul depășirii standardelor de mediu comunitare, al realizării de economii de energie sau al producerii de energii regenerabile, de maxim 70% din costurile studiului pentru întreprinderile mici și de maxim 60% pentru întreprinderile mijlocii.

- **Ajutoare pentru gestionarea deșeurilor:** această categorie acoperă ajutorul pentru gestionarea deșeurilor altor întreprinderi, inclusiv activități de reutilizare, reciclare și recuperare. Ajutorul poate atinge nivelul de 70% din costurile eligibile pentru întreprinderile mici și respectiv 60% pentru întreprinderile mijlocii.
- **Ajutoare pentru depoluarea siturilor contaminate:** acest ajutor poate fi acordat numai în cazul în care poluatorul nu este identificat și nu poate fi obligat să suporte costurile. Ajutorul poate acoperi 100% din costurile eligibile.
- **Ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor** în situri noi din motive de protecție a mediului. Schimbarea amplasamentului trebuie să fie necesară din motive de protecție a mediului sau de prevenire și trebuie să fi fost decisă prin hotărâre administrativă sau judecătorească emisă de către o autoritate publică competentă sau convenită de întreprindere și autoritatea publică competentă. Întreprinderea beneficiară trebuie să respecte cele mai stricte standarde de mediu aplicabile în noua regiune în care este amplasată. Beneficiarul poate fi o întreprindere stabilită într-o zonă urbană sau într-o zonă specială de conservare ori o unitate sau instalație care intră sub incidența sferei de aplicare a Directivei Seveso II. Ajutoarele se pot ridica la valoarea de maxim 70% pentru întreprinderile mici și respectiv 60% pentru întreprinderile mijlocii.
- **Ajutoare acordate în cadrul schemelor de comercializare a certificatelor:** orientările cuprind condițiile specifice care trebuie îndeplinite și, de asemenea, modul de evaluare a necesității și proporționalității ajutoarelor de stat acordate în cadrul schemelor de comercializare a certificatelor.
- **Ajutoare sub formă de reduceri sau scutiri de taxe de mediu:** sunt permise dacă contribuie cel puțin indirect la o îmbunătățire a nivelului de protecție a mediului și dacă reducerile sau scutirile nu subminează obiectivul general urmărit prin această taxă. Ajutoarele sub formă de reduceri și scutiri de taxe pentru plata taxelor armonizate de mediu sunt permise pe o perioadă de 10 ani, dacă este plătit nivelul minim comunitar. În alte cazuri, reducerile sau scutirile de taxe sunt permise pe o perioadă de 10 ani numai dacă ajutorul este necesar și proporțional și după analizarea efectelor acestuia la nivelul sectoarelor economice respective.

Categoriile de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

Următoarele categorii de ajutoare de mediu sunt acoperite de RGECA și, în consecință, sunt scutite de la procedura de notificare:

- **ajutoare pentru investiții destinate întreprinderilor care depășesc standardele comunitare sau care măresc nivelul de protecție a mediului în lipsa standardelor comunitare** (inclusiv achiziționarea de noi vehicule de transport ecologice);
- **ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare;**
- **ajutoare pentru studii de mediu;**
- **ajutoare pentru investiții în măsuri de economisire a energiei:** costurile eligibile pot fi calculate prin metoda simplificată (cu intensități inferioare ale ajutorului) sau prin metoda standard identică cu cea din orientări (cu intensități identice ale ajutorului);
- **ajutoare pentru surse regenerabile de energie;**
- **ajutoare pentru investiții în cogenerare cu randament ridicat;**
- **ajutoare sub formă de reduceri sau scutiri de taxe de mediu care îndeplinesc condițiile prevăzute de Directiva privind impozitarea energiei (2003/96/CE):** sunt permise pe o perioadă de 10 ani, dacă este plătit nivelul minim comunitar.

Pentru toate categoriile de **ajutoare pentru investiții** există un **mod ce calcul simplificat pentru costurile eligibile în conformitate cu RGECA:** costurile eligibile pot fi calculate **fără** să se țină seama de costurile/beneficiile de exploatare. În consecință, intensitățile ajutoarelor vor fi inferioare în RGECA în comparație cu intensitățile ajutoarelor prevăzute în orientări, pentru a asigura faptul că sumele acordate ca ajutoare pentru fiecare obiectiv de mediu vor fi aceleași în conformitate cu RGECA și cu orientările.

Categoriile de ajutoare de mediu intră sub incidența RGECA atât timp cât **valoarea individuală a ajutorului nu depășește 7,5 milioane EUR.**

Pentru informații suplimentare:

- „*Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului*” (Jurnalul Oficial nr. C 82, 1.4.2008, p. 1)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:082:0001:0033:RO:PDF>.

- „*Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)*” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.3. Ajutoare regionale

În regiunile defavorizate, statele membre pot acorda ajutoare naționale pentru investiții regionale în conformitate cu **Orientările privind ajutoarele regionale** care se aplică începând cu ianuarie 2007 și în conformitate cu **RGECA**. Ajutoarele naționale pentru investiții regionale au ca obiectiv susținerea dezvoltării regiunilor cele mai defavorizate prin sprijinirea investițiilor și a creării de locuri de muncă în urma acestora, sprijinirea întreprinderilor aflate în faza de pornire și acordarea de ajutoare de funcționare în condiții specifice. Acestea favorizează extinderea și diversificarea activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile cele mai puțin favorizate, în special prin încurajarea întreprinderilor să înființeze noi unități în aceste regiuni.

Orientările acoperă ajutoare naționale pentru investiții regionale în toate sectoarele, cu excepția sectorului pescuitului, industriei cărbunului și oțelului, industriei fibrelor sintetice și al producției primare de produse agricole. În general, acestea se aplică procesării și comercializării produselor agricole. Norme speciale se aplică pentru transport și construcția de nave, iar ajutoarele regionale nu sunt permise pentru întreprinderile aflate în dificultate¹³.

Ca regulă generală, ajutoarele regionale trebuie acordate în cadrul unei **scheme de ajutoare multisectoriale** ca parte integrantă a unei strategii de dezvoltare regională. În mod excepțional, statele membre pot acorda și ajutoare individuale ad-hoc unei singure întreprinderi sau ajutoare limitate la un singur domeniu de activitate, dacă acest lucru se justifică prin situații excepționale.

Concepte:

regiuni prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a): acestea sunt regiuni în care nivelul de trai este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut;

zone prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c): acestea sunt zone problemă definite pe baza indicatorilor (naționali) propuși de statele membre, necesitând o acoperire maximă a populației și unele condiții minime de prevenire a abuzului;

investiție inițială: investiție în imobilizări corporale și necorporale legată de:

- înființarea unei noi unități;
- extinderea unei unități existente;
- diversificarea producției unei unități pentru produse noi, suplimentare; - sau o schimbare fundamentală în procesul general de producție al unei unități existente;

crearea de locuri de muncă în urma investiției: creșterea netă a locurilor de muncă create pe o perioadă de trei ani de la încheierea investiției;

un proiect mare de investiții reprezintă o investiție inițială cu cheltuieli eligibile de peste 50 de milioane EUR.

¹³ În conformitate cu definiția stabilită în Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JP C 244, 1.10.2004, p. 2. A se vedea, de asemenea, capitolul 3.9 din prezentul manual.

Categoriile de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu orientările

➤ **Ajutoare regionale pentru investiții**

Acest ajutor poate fi acordat pentru un proiect de investiție inițială.

Costurile eligibile pot fi calculate **fie** ca fiind:

- costurile investițiilor în imobilizări corporale (terenuri, clădiri, echipamente) și valoarea totală a costurilor investițiilor în imobilizări necorporale care rezultă din proiectul de investiție inițială. Activele eligibile nu trebuie să fie noi;

FIE

- costurile salariale estimate pentru locurile de muncă direct create prin proiectul de investiții pe o perioadă de doi ani.

Investiția sau locurile de muncă astfel create trebuie menținute în regiunea respectivă pentru o perioadă de minim trei ani.

Beneficiarul trebuie să furnizeze o contribuție financiară de cel puțin 25% din costurile eligibile.

Pentru a ține seama de natura și de intensitatea problemelor regionale care sunt vizate, intensitățile admise ale ajutoarelor sunt superioare în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a) celor din regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c). Intensitățile ajutoarelor pentru IMM-uri variază de la 20% la 80% ținând seama de dificultățile dintr-o anumită zonă.

Proiectele mari de investiții sunt eligibile pentru intensități reduse ale ajutorului.

În cazurile în care cheltuielile eligibile pentru ajutoare regionale sunt eligibile pentru ajutoare în alte scopuri (de exemplu C&D&I), acestea vor face obiectul celui mai favorabil plafon din cadrul schemelor în cauză.

➤ **Ajutoare de funcționare regionale**

Ajutoarele de funcționare regionale pot fi acordate doar în anumite cazuri bine definite, atunci când sunt justificate prin dificultăți structurale severe ale unei regiuni. Acest ajutor de funcționare constă în sprijinirea cheltuielilor curente ale întreprinderilor.

Condiții:

- se justifică prin prisma contribuției acestuia la dezvoltarea regională și prin natura sa;
- nivelul său ar trebui să fie proporțional cu dificultățile pe care încearcă să le reducă;
- este limitat în timp și se reduce progresiv.

Ajutoarele de funcționare pot fi nelimitate și să nu se reducă progresiv:

- pentru a compensa dificultățile regiunilor ultraperiferice;
- pentru a preveni sau reduce depopularea continuă a regiunilor cel mai puțin populate;
- pentru a compensa costurile de transport suplimentare din regiunile ultraperiferice și din regiunile cu densitate scăzută a populației.

➤ **Ajutoare pentru întreprinderile mici nou înființate**

Scopul ajutoarelor din faza de pornire este de a sprijini întreprinderile mici în fazele inițiale de dezvoltare (primii cinci ani). Ajutoarele pot atinge următoarele niveluri:

- **ajutoare de maxim 2 milioane EUR pe întreprindere** pentru întreprinderi mici care își desfășoară activitatea în regiuni eligibile pentru derogare conform articolului 87 alineatul (3) litera (a). Intensitatea ajutorului poate atinge 35% din cheltuielile eligibile efectuate în primii trei ani de la înființarea întreprinderii și 25% în următorii doi ani;
- **ajutoare de maxim 1 milion EUR pe întreprindere** pentru întreprinderi mici care își

desfășoară activitatea în regiuni eligibile pentru derogare conform articolului 87 alineatul (3) litera (c). Intensitatea ajutorului poate atinge 25% din cheltuielile eligibile efectuate în primii trei ani de la înființarea întreprinderii și 15% în următorii doi ani.

Aceste intensități ale ajutoarelor pot crește cu 5% în zonele cele mai defavorizate, în zonele cu densitate scăzută a populației și în zonele izolate.

Costurile eligibile sunt juridice, de consiliere, de consultanță și administrative, legate direct de înființarea micii întreprinderi, precum și o serie de costuri de exploatare efectiv suportate în primii cinci ani de la înființarea întreprinderii.

Cuantumul anual al ajutoarelor acordate pentru întreprinderi mici nou create nu trebuie să depășească 33% din cuantumurile totale ale ajutoarelor pe întreprindere menționate anterior.

Categorii de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

Următoarele categorii de ajutoare regionale sunt acoperite de RGECA și, în consecință, sunt scutite de la procedura de notificare:

- **ajutoare regionale pentru investiții și ocuparea forței de muncă** (locuri de muncă direct create prin proiectul de investiții. Doar următoarele forme de ajutor sunt scutite de la obligația de notificare:
  - **scheme** de ajutoare transparente;
  - o anumită sumă reprezentând **ajutoare ad-hoc** utilizate ca o componentă a unor ajutoare acordate în cadrul unor scheme;
  - ajutoare acordate în cadrul schemei **unor proiecte de investiții individuale mari** pentru care ajutoarele nu depășesc valoarea maximă admisă a ajutorului pe care o poate primi o investiție cu costuri eligibile de 100 de milioane EUR în conformitate cu grila și cu normele prevăzute în Orientările privind ajutoarele regionale;
- **ajutoare pentru întreprinderile mici nou înființate.**

Pentru informații suplimentare:

- *Linii directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013 (Jurnalul Oficial C 54, 4.3.2006, p. 13)*

<http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:054:0013:0044:EN:PDF>.

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.4. Ajutoare pentru investiții și ocuparea forței de muncă

Acest ajutor poate fi acordat atât în zone asistate, cât și în zone neasistate (pentru ajutoarele acordate în regiunile asistate a se vedea partea privind ajutoarele regionale).

Costurile eligibile sunt:

- **costurile investițiilor în imobilizări corporale și necorporale** sau
- **costurile salariale estimate pentru locurile de muncă direct create prin proiectul de investiții** pe o perioadă de doi ani. Înseamnă că aceste costuri de investiție pot fi calculate și pe baza numărului de locuri de muncă rezultate.

Statele membre pot finanța maxim **20%** din costurile eligibile în cazul **întreprinderilor mici** și maxim **10%** din costurile eligibile în cazul **întreprinderilor mijlocii**.

Aceste categorii de ajutoare sunt acoperite de **Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare** și, prin urmare, nu trebuie notificate Comisiei, cu excepția ajutoarelor individuale ce depășesc 7,5 milioane EUR.

Condiții specifice se aplică investițiilor în procesarea și comercializarea produselor agricole.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.5. Ajutoare pentru formare

În conformitate cu **Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare**, statele membre pot acorda atât ajutoare pentru formare generală, cât și ajutoare pentru formare specifică întreprinderilor proprii. Aceste categorii de ajutoare sunt acoperite de RGECA și, prin urmare, nu trebuie să fie notificate Comisiei, cu excepția ajutoarelor individuale ce depășesc 2 milioane EUR.

Costurile eligibile sunt costuri precum costurile personale ale formatorilor, cheltuielile de deplasare ale formatorilor și ale cursanților care includ cazarea, materiale și furnituri direct legate de formare, amortizarea instrumentelor și echipamentelor utilizate exclusiv pentru formare, serviciile de îndrumare și consiliere, costurile personale ale cursanților și costurile indirecte generale sau costurile cu personalul ale cursanților pentru orele în care aceștia participă la formare.

Concepte:

formare specifică: înseamnă formare cu un conținut aplicabil în principal și direct postului actual sau viitor al angajatului în întreprindere și care oferă calificări ce nu pot fi transferate către alte întreprinderi sau alte domenii de activitate sau care pot fi transferate numai într-o măsură limitată;

formare generală: înseamnă formare cu un conținut care nu este aplicabil exclusiv sau preponderent postului actual sau viitor al angajatului în întreprindere, însă care oferă calificări ce pot fi transferate într-o mare măsură către alte întreprinderi sau alte domenii de activitate.

Categorii de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

- **Ajutoare pentru formare specifică:** statele membre pot acoperi **45% din costurile eligibile pentru întreprinderi mici și 35% pentru întreprinderi mijlocii.**
- **Ajutoare pentru formare generală:** statele membre pot acoperi **80% din costurile eligibile pentru întreprinderi mici și 70% pentru întreprinderi mijlocii.**

Intensitatea ajutorului poate fi mărită cu **10 puncte procentuale**, până la o intensitate maximă de 80% din costurile eligibile, dacă formarea este acordată **lucrătorilor cu handicap sau defavorizați**.

Caracteristicile formării în **sectorul transportului maritim** justifică o abordare specifică, în care ajutorul poate atinge o intensitate de 100% din costurile eligibile.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.6. Ajutoare pentru consultanță și pentru participarea la târguri

RGECA oferă posibilitatea acordării de ajutoare pentru consultanță și pentru participarea la târguri fără îndeplinirea procedurii de notificare, cu excepția ajutoarelor individuale ce depășesc 2 milioane EUR.

Categoriile de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

➤ **Ajutoare pentru consultanță:** intensitatea ajutorului nu depășește 50% din costurile eligibile, care constau în costurile serviciilor de consultanță furnizate de consultanți externi. Serviciile în cauză nu reprezintă o activitate continuă sau periodică și nici nu sunt legate de costurile de exploatare obișnuite ale întreprinderii, cum ar fi serviciile normale de consultanță fiscală, serviciile juridice cu caracter periodic sau publicitatea. Valoarea totală a ajutorului acordat poate atinge 2 milioane EUR.

➤ **Ajutoare pentru participarea IMM-urilor la târguri,** care pot reprezenta maxim 2 milioane EUR pe întreprindere și pe proiect. Intensitatea ajutorului nu trebuie să depășească 50% din costurile eligibile, care sunt costurile suportate pentru închirierea, realizarea și funcționarea standului pentru prima participare a unei întreprinderi la orice târg sau expoziție. Acest ajutor poate fi acordat pentru participarea la diferite târguri, dar nu pentru mai multe participări la același târg.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.7. Ajutoare pentru activitatea antreprenorială a femeilor

RGECA le permite statelor membre să sprijine, atât în regiunile asistate, cât și în cele neasistate, **crearea de întreprinderi mici deținute și conduse de femei**. Acest lucru le permite femeilor-întreprinzător să depășească deficiențele specifice ale pieței, cu care se confruntă (inclusiv, în principal, accesul dificil la finanțare) în special la crearea primei întreprinderi, promovându-se astfel mai degrabă egalitatea reală, decât cea formală, între femei și bărbați în acest domeniu.

Statele membre au posibilitatea să acorde subvenții de **maxim 1 milion EUR** pentru micile întreprinderi nou create de femei-întreprinzător fără să fie nevoie să treacă prin procedura de notificare, atâta timp cât aceste subvenții respectă condițiile prevăzute în RGECA.

Intensitatea ajutorului poate atinge 15% din costurile eligibile suportate în primii cinci ani de la înființarea întreprinderii.

Costurile eligibile sunt juridice, de consiliere, de consultanță și administrative, legate direct de înființarea micii întreprinderi, precum și o serie de costuri de exploatare efectiv suportate în primii cinci ani de la înființarea întreprinderii. În special, și pentru prima dată, RGECA permite și **acordarea de ajutoare pentru costurile de îngrijire a copiilor și de îngrijire a părinților**.

Concepte:

întreprinderi nou înființate de femeile-întreprinzător: înseamnă o mică întreprindere care îndeplinește următoarele condiții:

- (a) una sau mai multe femei dețin cel puțin 51 % din capitalul micii întreprinderii în cauză sau sunt proprietarii înregistrați ai micii întreprinderii în cauză; și
- (b) gestionarea micii întreprinderi este asigurată de o femeie.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.8. Ajutoare pentru lucrătorii defavorizați și cu handicap

RGECA le permite statelor membre să acorde ajutoare, scutite de obligația notificării prealabile, pentru a ajuta **lucrătorii cu handicap sau defavorizați în alt mod** să găsească locuri de muncă destinate publicului general.

Concepte:

lucrător defavorizat: orice persoană care îndeplinește una dintre următoarele condiții:

- nu a avut un loc de muncă fix și remunerat în ultimele șase luni;
- nu a absolvit o formă de învățământ secundar sau nu deține o calificare profesională (ISCED 3);
- are o vârstă de peste 50 de ani;
- trăiește singură, având în întreținerea sa una sau mai multe persoane;
- lucrează într-un sector sau profesie dintr-un stat membru în care dezechilibrul repartizării posturilor între bărbați și femei este cu cel puțin 25% mai mare decât media dezechilibrului repartizării posturilor între bărbați și femei în toate sectoarele economice din statul membru în cauză și aparține sexului minoritar; sau
- este membru al unei minorități etnice și are nevoie să își dezvolte profilul lingvistic, formarea profesională sau experiența de muncă pentru a-și îmbunătăți șansele de a obține un loc de muncă stabil;

lucrător extrem de defavorizat: orice persoană care a este în șomaj de cel puțin 24 de luni;

lucrător cu handicap: orice persoană care este considerată persoană cu handicap conform legislației naționale sau care suferă de o deficiență recunoscută ca urmare a unui handicap fizic, mental sau psihologic.

Condiții:

- angajarea trebuie să reprezinte o creștere netă a numărului de locuri de muncă sau, în caz contrar, posturile trebuie să fi devenit vacante ca urmare a încetării la cerere a raporturilor de muncă, a unui handicap, a pensionării pentru limită de vârstă, a reducerii voluntare a timpului de lucru sau a concedierii legale pentru abateri profesionale, și nu ca rezultat al reducerii unor posturi;
- locul de muncă trebuie menținut cel puțin pentru perioada corespunzătoare celei prevăzute de legislația națională sau de contractele colective.

Categorii de măsuri de ajutor posibile în conformitate cu RGECA

Lucrători defavorizați:

- **ajutoare pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați sub formă de subvenții salariale:** ajutorul poate fi acordat pentru a acoperi maxim 50% din costurile eligibile, care reprezintă costuri salariale pentru o perioadă de maxim 12 luni de la data angajării. Această perioadă poate fi prelungită până la 24 de luni în cazul unor lucrători extrem de defavorizați. Valoarea totală a ajutorului poate atinge 5 milioane EUR pe întreprindere și pe an.

Lucrători cu handicap:

- **ajutoare pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor cu handicap sub formă de subvenții salariale:** ajutorul poate acoperi maxim 75% din costurile eligibile, care reprezintă costuri salariale pentru o anumită perioadă în care lucrătorul cu handicap este angajat. Acest ajutor poate atinge 10 milioane EUR pe întreprindere și pe an;
- **ajutoare pentru costurile suplimentare generate de încadrarea în muncă a lucrătorilor cu handicap:** acest ajutor poate acoperi 100% din costurile eligibile care reprezintă costurile, altele decât costurile salariale (acoperite deja de categoria de ajutoare anterioară), care sunt suplimentare față de cele pe care întreprinderea le-ar fi suportat dacă ar fi angajat lucrători fără handicap, pentru perioada de încadrare în muncă a lucrătorului în cauză. Costurile eligibile sunt următoarele: costuri pentru adaptarea spațiilor, costuri pentru angajarea de personal exclusiv în scopul de a asista lucrătorul (lucrătorii) cu handicap, costuri pentru adaptarea sau achiziționarea de echipamente pentru lucrătorul (lucrătorii) cu handicap. Ajutoarele compensatorii pentru costurile suplimentare generate de angajarea unor lucrători cu handicap se pot ridica la maxim 10 milioane EUR pe întreprindere și pe an.

Pentru informații suplimentare:

- „Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)” (Jurnalul Oficial L 214, 9.8.2008, p. 3-47)

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/block.cfm.

3.9. Ajutoare pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate

Orientările privind salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate permit luarea de măsuri urgente de restructurare, chiar în perioada de salvare pentru societățile comerciale aflate în dificultate. Statele membre pot opta pentru o procedură mai simplă de aprobare a ajutoarelor de salvare dacă valoarea ajutorului nu depășește suma obținută ca rezultat al unei formule standard și, în niciun caz, **10 milioane EUR**.

Aceste orientări se aplică **întreprinderilor din toate sectoarele de activitate**, cu excepția acelor care funcționează în sectorul cărbunelui sau al oțelului, fără a aduce atingere nici unei norme specifice privind întreprinderile aflate în dificultate din sectorul în cauză.

Concepte:

o societate comercială aflată în dificultate este o societate care nu este capabilă, fie prin resurse proprii, fie din fondurile pe care le poate obține de la proprietar/acționari sau creditori, să acopere pierderi care, fără intervenția externă a autorităților publice, o vor aduce în situație de faliment pe termen scurt sau mediu;

ajutorul pentru salvare reprezintă o asistență temporară și reversibilă. Acesta ar trebui să facă posibilă menținerea pe linia de plutire a unei societăți aflate în dificultate pe perioada necesară elaborării unui plan de restructurare sau lichidare și/sau pentru perioada de timp necesară Comisiei sau autorităților naționale competente să ia o decizie cu privire la planul respectiv;

ajutorul pentru restructurare se bazează pe un plan pe termen lung, fezabil și coerent pentru a restabili viabilitatea pe termen lung a întreprinderii.

Ajutorul pentru salvare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- constă în ajutor **financiar reversibil** sub formă de garanții la împrumuturi sau împrumuturi cu o rată a dobânzii echivalentă celor de pe piață;
- este limitat la **suma necesară pentru menținerea funcționării întreprinderii**;
- este acordat doar pentru **perioada necesară (maxim șase luni) conceperii unui plan de redresare**;
- este justificat pe **motive de dificultăți sociale** și nu are **niciun efect negativ** asupra situației industriale din alte state membre;
- este însoțit, la notificare, de un angajament al statului membru de a comunica Comisiei un **plan de restructurare sau lichidare** sau dovada că împrumuturile au fost rambursate sau garanțiile au încetat, într-un **interval de maxim șase luni** de la acordarea ajutorului;
- ar trebui să fie o **operațiune unică** (principiul „prima și ultima dată”).

Ajutorul pentru restructurare poate fi acordat doar în cazul în care sunt îndeplinite următoarele criterii:

- se prezintă Comisiei un **program de restructurare/redresare** pentru restabilirea viabilității într-o perioadă de timp rezonabilă;
- se iau **măsuri compensatorii** pentru evitarea denaturării excesive a concurenței (de exemplu reducerea adecvată a capacității). Totuși, această condiție nu se va aplica, în mod

normal, întreprinderilor mici deoarece se poate considera că ajutoarele ad-hoc pentru întreprinderi mici nu denaturează, în mod normal, concurența într-o asemenea măsură încât să contravină interesului comun;

- **ajutorul se limitează la minimul** necesar pentru punerea în aplicare a măsurilor de restructurare. Beneficiarii trebuie să aducă o **contribuție proprie semnificativă**, pe lângă ajutor. Pentru întreprinderile mici, contribuția întreprinderii ar trebui să se ridice la cel puțin 25% din costul de restructurare, iar pentru întreprinderile mijlocii la 40%. În circumstanțe excepționale și în cazul unei situații extrem de dificile, Comisia poate accepta o contribuție inferioară;
- societatea trebuie să **pună în aplicare planul de restructurare în întregime** și să respecte toate condițiile conexe;
- ajutorul de restructurare poate **fi acordat doar o dată** („principiul prima și ultima dată”);
- sunt necesare **monitorizarea strictă și raportarea anuală**.

În cazul IMM-urilor și întreprinderilor din regiuni asistate: criteriul reducerii capacității/contribuției proprii poate fi aplicat cu un grad mai mare de flexibilitate.

Pentru informații suplimentare:

- „Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate” (*Jurnalul Oficial nr. 244, 1.10.2004, p. 2.*)

[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004XC1001\(01\):RO:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004XC1001(01):RO:HTML).

4. MĂSURILE TEMPORARE DE AJUTOR DE STAT PENTRU SPRIJINIREA ACCESULUI LA FINANȚARE ÎN CONTEXTUL ACTUALEI CRIZE FINANCIARE ȘI ECONOMICE

La 17 decembrie 2008, Comisia a adoptat un cadru temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice. În plus, unele ajustări tehnice au fost introduse la 25 februarie 2009. Acest cadru oferă statelor membre posibilități suplimentare în domeniul ajutoarelor de stat pentru a face față efectelor limitării creditelor asupra economiei reale. El introduce o serie de măsuri temporare care permit statelor membre să trateze dificultățile excepționale pe care le întâmpină societățile, și în special IMM-urile, în a obține finanțare.

Aceste măsuri temporare sunt luate în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din tratat, care permite Comisiei să declare ajutoare compatibile cu piața comună pentru a „remedia perturbări grave ale economiei unui stat membru”. Statele membre trebuie să notifice schemele care conțin aceste măsuri, iar odată ce schema este aprobată, pot acorda imediat ajutoare individuale, fără a face o notificare.

Condiții:

- toate măsurile se aplică numai întreprinderilor care nu se aflau în dificultate¹⁴ la 1 iulie 2008. Ele se pot aplica întreprinderilor care nu se aflau în dificultate la acea dată, dar care au început să se confrunte cu greutăți ulterior, ca urmare a crizei financiare și economice mondiale;
- măsurile pot fi aplicate până la 31 decembrie 2010;
- aceste măsuri temporare nu pot fi cumulate cu ajutoarele *de minimis* pentru aceleași costuri eligibile. Valoarea ajutorului *de minimis* primit după 1.1.2008 se deduce din valoarea ajutorului compatibil acordat din același motiv în conformitate cu acest cadru. Măsurile de ajutor temporare pot fi cumulate cu alte tipuri de ajutoare compatibile sau cu alte forme de finanțare comunitară, cu condiția să fie respectate intensitățile maxime ale ajutorului indicate în orientările sau regulamentele de exceptare pe categorii de ajutoare relevante.

Noi măsuri și modificări temporare ale instrumentelor existente

- **O sumă forfetară reprezentând un ajutor de maxim 500 000 EUR pe societate pentru următorii doi ani (1.1.2008–31.12.2010) pentru a le ajuta să depășească dificultățile actuale:** prezenta măsură de ajutor poate fi aplicată numai schemelor de ajutor. Întreprinderile din sectoarele de pescuit și din domeniul producției primare de produse agricole nu sunt eligibile pentru acest ajutor și nici pentru ajutorul pentru export. În cazul în care întreprinderea a primit deja ajutoare *de minimis* înainte de intrarea în vigoare a acestui cadru temporar, totalul ajutorului primit în cadrul acestei

¹⁴ Întreprinderile aflate în dificultate sunt definite după cum urmează:

- pentru societățile mari, punctul 2.1 din Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, Jurnalul Oficial C 244, 1.10.2004, p. 2-17;
- pentru IMM-uri, articolul 1 alineatul (7) privind definiția din Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare), Jurnalul Oficial L 241, 9.8.2008.

măsurile și a ajutoarelor *de minimis* primite nu poate depăși 500 000 EUR între 1.1.2008 și 31.12.2010.

- **Garanții de stat pentru împrumuturi sub forma unei reduceri a primei de plătit:** IMM-urile pot beneficia de o reducere de maxim 25% din prima anuală de plătit pentru garanții noi, timp de doi ani de la acordarea garanței. În plus, aceste societăți pot aplica o primă stabilită în comunicare pentru încă opt ani. Valoarea maximă a împrumutului nu trebuie să depășească valoarea costurilor salariale totale anuale ale întreprinderii beneficiare. Garanția nu poate depăși 90% din împrumut și poate acoperi atât credite pentru investiții, cât și credite pentru capital de lucru.
- **Ajutoare sub formă de subvenționare a ratei dobânzii aplicabilă tuturor tipurilor de împrumuturi:** Comisia acceptă să se acorde împrumuturi publice sau private cu o rată a dobânzii cel puțin egală cu rata overnight a băncii centrale la care se adaugă o primă egală cu diferența dintre rata interbancară medie cu scadența de un an și rata overnight medie a băncii centrale în perioada 1.1.2007-30.6.2008, plus prima de risc de credit corespunzătoare profilului de risc al beneficiarului, astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei privind metoda de stabilire a ratei de referință și de scont. Această metodă se poate aplica tuturor contractelor încheiate până la 31 decembrie 2010 și poate acoperi împrumuturile cu orice durată. Ratele reduse ale dobânzii pot fi aplicate pentru plăți ale dobânzii înainte de 31 decembrie 2012.
- **Ajutoare sub forma unei reduceri a ratei dobânzii pentru credite pentru investiții aferente unor produse care îmbunătățesc în mod semnificativ protecția mediului:** IMM-urile pot beneficia de o reducere a ratei dobânzii de 50%. Rata dobânzii subvenționată se aplică o perioadă de cel mult doi ani de la acordarea împrumutului. Ajutorul nu poate fi acordat decât pentru fabricarea de produse ce implică adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare privind produsele care sporesc nivelul de protecție a mediului și care nu au intrat încă în vigoare sau produse ce implică respectarea de standarde mai stricte decât acestea.
- **O derogare temporară de la Orientările din 2006 privind capitalul de risc:**
  - creșterea tranșei de finanțare pe fiecare întreprindere din categoria IMM-urilor vizată de la 1,5 milioane EUR la **2,5 milioane EUR**;
  - reducerea **nivelului minim al participării private** de la 50% la **30%** (în interiorul și în afara zonelor asistate).
- **Simplificarea dispozițiilor Comunicării privind creditele la export** pentru a utiliza exceptarea care permite ca riscurile necesionabile („non-marketable risks”) să fie acoperite de stat.

Pentru informații suplimentare:

Comunicarea Comisiei - Cadru temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (adoptată la 17 decembrie 2008)

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/horizontal.html.

ANEXA I

Posibilitățile maxime de ajutor pentru IMM-uri aplicabile în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat

SE = întreprinderi mici, ME = întreprinderi mijlocii

Pragurile sunt indicate pe întreprindere și pe proiect, dacă nu se prevede altfel

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre		RGECA			
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante		Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA		Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA	
Ajutoare de minimis	200 000 EUR pe întreprindere pe o perioadă de 3 ani fiscali nu se consideră ca fiind ajutor					
Ajutoare pentru capital de risc	Diferite forme de ajutor disponibile (a se vedea punctul 2.3)		1,5 M EUR pe întreprindere vizată, timp de 12 luni		N/A	
Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare	SE	ME			SE	ME
	Cercetare fundamentală	100%	100%	20 M EUR	100%	100%
	Cercetare industrială	70%	60%	10 M EUR	70%	60%
	Dezvoltare experimentală	45%	35%	7,5 M EUR	45%	35%
	+15 puncte procentuale (până la 80% în total) în caz de colaborare sau dacă se difuzează rezultatele		2x în cazul EUREKA ¹⁵		+15 puncte procentuale (până la 80% în total) în caz de colaborare sau dacă se difuzează rezultatele	
Ajutoare pentru studii de fezabilitate tehnice						
Cercetare fundamentală			20 M EUR			
Cercetare industrială	75% pentru studii de cercetare industrială;		10 M EUR		75% pentru studii de cercetare industrială;	
Dezvoltare experimentală	50% pentru studii de dezvoltare experimentală.		7,5 M EUR		50% pentru studii de dezvoltare experimentală.	
			2x în cazul EUREKA			

¹⁵ Eureka este o rețea paneuropeană de cercetare și dezvoltare industrială orientată către piață.

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru acoperirea costurilor aferente drepturilor de proprietate industrială			
Cercetare fundamentală	100%	5 M EUR	100%
Cercetare industrială	50%		50%
Dezvoltare experimentală	25%		25%
Ajutoare pentru detașarea de personal cu înaltă calificare	50% pe întreprindere, timp de 3 ani, pe persoană angajată temporar	N/A	50% pe întreprindere, timp de 3 ani, pe persoană angajată temporar
Ajutoare pentru cercetare și dezvoltare în sectorul agricol și al pescuitului	100% în anumite condiții	N/A	100% în anumite condiții
Ajutoare pentru întreprinderi inovatoare nou înființate (numai SE)	1 M EUR 1,25 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c) 1,5 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a)	1 M EUR 1,25 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c) 1,5 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a)	N/A
Ajutoare pentru servicii de consultanță în domeniul inovării și servicii auxiliare pentru inovare	100% dacă furnizorul beneficiază de o certificare națională sau europeană. 75% altminteri Max. 200 000 EUR pe întreprindere pe parcursul a 3 ani	200 000 EUR pe întreprindere pe parcursul a 3 ani	100% dacă furnizorul beneficiază de o certificare națională sau europeană. 75% altminteri
Ajutoare pentru inovarea de proces și organizațională în domeniul serviciilor	SE: 35% ME: 25%		Neacoperit
Ajutoare pentru centrele de inovare			
Ajutor pentru investiții	SE: 35% ME: 25%		Neacoperit
Ajutor de funcționare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% cu scădere liniară până la 0 pe parcursul a 5 ani SAU ▪ 50% pentru 5 ani 		Neacoperit

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru investiții care le permit întreprinderilor să aplice standarde de protecție a mediului mai stricte decât cele comunitare sau să îmbunătățească nivelul de protecție a mediului în absența standardelor comunitare	SE: 70% ME: 60% Licitație: 100% Bonus pentru inovare ecologică: +10%	7,5 M EUR	SE: 55% ME: 45%
Ajutoare pentru achiziționarea de noi vehicule de transport care respectă standarde mai stricte decât cele comunitare	SE: 70% ME: 60% Licitație: 100% Bonus pentru inovare ecologică: +10%	7,5 M EUR	SE: 55% ME: 45%
Ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde de mediu	Cu cel puțin 3 ani în avans: SE: 25% ME: 20% 1-3 ani în avans: SE: 20% ME: 15%	7,5 M EUR	Cu cel puțin 3 ani în avans: SE: 15% ME: 10% 1-3 ani în avans: SE: 10%
Ajutoare pentru studii de mediu	SE: 70% ME: 60%	N/A	SE: 70% ME: 60%
Ajutoare pentru investiții în măsuri de economisire a energiei Ajutor pentru investiții	SE: 80% ME: 70% Licitație: 100%	7,5 M EUR	Calculul costurilor eligibile: <u>1. Costuri nete ale investițiilor suplimentare</u> SE: 80% ME: 70% <u>2. Costuri brute ale investițiilor suplimentare</u> SE: 40% ME: 30%
Ajutor de funcționare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% cu scădere liniară până la 0 pe parcursul a 5 ani SAU ▪ 50% pentru 5 ani 		Neacoperit

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru încălzirea urbană eficientă care utilizează energie convențională	SE: 70% ME: 60% Licitație: 100%	Neacoperit	
Ajutoare pentru investiții în cogenerare cu randament ridicat	SE: 80% ME: 70% Licitație: 100%	7,5 M EUR	SE: 65% ME: 55%
Ajutor pentru investiții			
Ajutor de funcționare	<u>3 opțiuni:</u> 1. compensarea diferenței dintre costurile de producție și prețul de piață SAU 2. utilizarea mecanismelor de piață (certIFICATE VERZI, LICITAȚII) 100% cu scădere liniară până la 0 pe parcursul a 5 ani SAU 50% pentru cinci ani	Neacoperit	
Ajutoare pentru investiții în promovarea surselor regenerabile de energie	SE: 80% ME: 70% Licitație: 100%	7,5 M EUR	SE: 65% ME: 55%
Ajutor pentru investiții			
Ajutor de funcționare	<u>3 opțiuni:</u> 3. compensarea diferenței dintre costurile de producție și prețul de piață SAU 4. utilizarea mecanismelor de piață (certIFICATE VERZI, LICITAȚII) 5. 100% cu scădere liniară până la 0 pe parcursul a 5 ani SAU 50% pentru cinci ani	Neacoperit	
Ajutoare pentru mediu sub formă de reduceri sau scutiri fiscale	Condiții speciale aplicabile (a se vedea capitolul 4 din Orientările privind ajutoarele de mediu)	N/A	Numai taxe pe energie în conformitate cu Directiva 2003/96/CE: permise pentru maxim 10 ani dacă a fost plătit cel puțin minimul comunitar
Ajutoare pentru gestionarea deșeurilor	SE: 70% ME: 60%	Neacoperit	

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru depoluarea siturilor contaminate	100%	Neacoperit	
Ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor	SE: 70% ME: 60%	Neacoperit	
Ajutoare acordate în cadrul schemelor de comercializare a certificatelor	Condiții speciale aplicabile	Neacoperit	
Ajutoare regionale pentru investiții (și ocuparea forței de muncă)	20-80% conform dificultăților unei zone date	Ajutor sub 75% din valoarea maximă a ajutorului pentru investiții cu costuri eligibile de 100 M EUR	Intensitatea ajutorului regional în conformitate cu harta ajutoarelor regionale corespunzătoare SE: + 20 de puncte procentuale ME: + 10 puncte procentuale (cu excepția proiectelor mari de investiții și transportului) ¹⁶
Ajutoare regionale de funcționare	Condiții speciale aplicabile	Neacoperit	
Ajutoare pentru întreprinderile mici nou-create în regiunile asistate	<i>Regiuni prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a):</i> 35% ani 1-3 25% ani 4-5 Total max. ajutor: 2 M EUR <i>Regiuni prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c):</i> 25% ani 1-3 15% ani 4-5 Total max. ajutor: 1 M EUR O majorare suplimentară de 5% în anumite cazuri	2 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a) 1 M EUR în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c) valori <i>anuale</i> pe întreprindere – maxim 33% din valorile menționate anterior	<i>Regiuni prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a):</i> 35% ani 1-3 25% ani 4-5 <i>Regiuni prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (c):</i> 25% ani 1-3 15% ani 4-5 O majorare suplimentară de 5% în anumite cazuri

¹⁶ În sectorul agricol, se aplică intensități diferite.

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru investiții și pentru ocuparea forței de muncă în favoarea IMM-urilor	Neacoperit	7,5 M EUR	SE: 20% ME: 10% Pentru investiții în activitățile de procesare și de comercializare a produselor agricole: 75% în regiunile ultraperiferice 65% în insulele mici din Marea Egee 50% în regiunile prevăzute la articolul 87 alineatul (3) litera (a) 40% în toate celelalte regiuni
Ajutoare pentru formare	Neacoperit	2 M EUR pe proiect de formare	Formare specifică: SE: 45% ME: 35% Formare generală: SE: 80% ME: 70% +10 puncte procentuale pentru lucrătorii cu handicap/defavorizați (total max. 80%) 100% pentru transportul maritim
Ajutoare pentru întreprinderile mici nou înființate de femeile-întreprinzător	Neacoperit	1 M EUR (max. 33% din această sumă pe an)	15% în primii 5 ani
Ajutoare pentru consultanță	Neacoperit	2 M EUR	50%
Ajutoare pentru participarea IMM-urilor la târguri	Neacoperit	2 M EUR	50%
Ajutoare pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați sub formă de subvenții salariale	Neacoperit	5 M EUR	Lucrători defavorizați: 50% în primele 12 luni Lucrători extrem de defavorizați: 50% în primele 24 luni
Ajutoare pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor cu handicap sub formă de subvenții salariale	Neacoperit	10 M EUR	75%

Tipul măsurii de ajutor	Orientări/cadre	RGECA	
	Valoarea plafonului intensității ajutorului în conformitate cu orientările/cadrele relevante	Valoarea maximă admisă a ajutorului în conformitate cu RGECA	Plafonul intensității ajutorului în conformitate cu RGECA
Ajutoare pentru compensarea costurilor suplimentare generate de angajarea lucrătorilor cu handicap	Neacoperit	10 M EUR	100%
Ajutoare pentru salvarea și restructurarea firmelor aflate în dificultate	Condiții speciale aplicabile	Neacoperit	

ANEXA II

Definiția IMM-urilor

Articolul 1

Întreprindere

Este considerată întreprindere orice entitate care desfășoară o activitate economică, indiferent de forma juridică a acesteia. Sunt incluse în această categorie, în special, persoanele care exercită activități independente și asociațiile familiale implicate în activități de artizanat și în alte activități, precum și parteneriatele sau asociațiile implicate în mod regulat într-o activitate economică.

Articolul 2

Numărul de angajați și plafoanele financiare pe baza cărora se stabilesc categoriile de întreprinderi

1. Categoria microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii („IMM-uri”) este formată din întreprinderi care au sub 250 de angajați și a căror cifră anuală de afaceri nu depășește 50 de milioane EUR și/sau al căror total al bilanțului anual nu depășește 43 de milioane EUR.
2. În cadrul categoriei IMM-urilor, o întreprindere mică este definită ca fiind o întreprindere care are sub 50 de angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei total al bilanțului anual nu depășește 10 milioane EUR.
3. În cadrul categoriei IMM-urilor, o microîntreprindere este definită ca fiind o întreprindere care are sub 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei total al bilanțului anual nu depășește 2 milioane EUR.

Articolul 3

Tipurile de întreprinderi luate în considerare la calcularea numărului de angajați și a plafoanelor financiare

1. „Întreprindere autonomă” este orice întreprindere care nu este clasificată ca întreprindere parteneră în sensul alineatului (2) sau ca întreprindere afiliată în sensul alineatului (3).
2. „Întreprinderi partenerere” sunt toate întreprinderile care nu sunt clasificate ca întreprinderi afiliate în sensul alineatului (3) și între care există următoarea relație: o întreprindere (întreprinderea din amonte) deține, individual sau împreună cu una sau mai multe întreprinderi afiliate în sensul alineatului (3), 25 % sau mai mult din capitalul sau din drepturile de vot ale altei întreprinderi (întreprindere din aval).

Totuși, o întreprindere poate fi clasificată ca autonomă și, așadar, ca neavând întreprinderi partenerere, chiar dacă pragul de 25 % în cauză este atins sau depășit de următorii investitori, cu condiția ca investitorii respectivi să nu fie afiliați, în sensul alineatului (3), nici individual, nici împreună, la întreprinderea în cauză:

- (a) societăți publice de investiții, societăți cu capital de risc, persoane sau grupuri de persoane care desfășoară în mod regulat activități de investiții în capital de risc și care investesc capital propriu în întreprinderi necotate la bursă (investitori providențiali), cu condiția ca investiția totală a investitorilor providențiali în aceeași întreprindere să fie mai mică de 1 250 000 EUR;
- (b) universități sau centre de cercetare non-profit;

- (c) investitori instituționali, inclusiv fonduri de dezvoltare regională;
  - (d) autorități locale autonome cu un buget anual mai mic de 10 milioane EUR și o populație mai mică de 5 000 de locuitori.
3. „Întreprinderi afiliate” sunt întreprinderile între care există oricare dintre următoarele relații:
- (a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociațiilor altei întreprinderi;
  - (b) o întreprindere are dreptul de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor din organele administrative, de conducere sau de supraveghere ale altei întreprinderi;
  - (c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;
  - (d) o întreprindere, care este acționar sau asociat al altei întreprinderi, controlează singură, în temeiul unui contract cu ceilalți acționari sau asociați ai întreprinderii în cauză, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor și ale asociațiilor întreprinderii în cauză.

Se consideră că nu există influență dominantă în cazul în care investitorii menționați la alineatul (2) al doilea paragraf nu se implică, direct sau indirect, în conducerea întreprinderii în cauză, fără a aduce atingere drepturilor lor de acționari sau asociați.

Întreprinderile între care există oricare dintre relațiile descrise la primul paragraf prin intermediul uneia sau al mai multor întreprinderi sau al oricăruia dintre investitorii menționați la alineatul (2) sunt, de asemenea, considerate ca fiind afiliate.

Întreprinderile între care există oricare dintre aceste relații prin intermediul unei persoane fizice sau al unui grup de persoane fizice care acționează solidar sunt, de asemenea, considerate întreprinderi afiliate dacă își desfășoară activitatea sau o parte din activitate pe aceeași piață relevantă sau pe piețe adiacente.

„Piață adiacentă” este o piață de produse sau servicii situată imediat în amonte sau în aval de piața relevantă.

- 4. Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (2) al doilea paragraf, o întreprindere nu poate fi considerată IMM dacă 25 % sau mai mult din capitalul sau din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate, direct sau indirect, solidar sau individual, de unul sau de mai multe organisme publice.
- 5. Întreprinderile pot face o declarație privind statutul de întreprindere autonomă, întreprindere parteneră sau întreprindere afiliată, incluzând date privind pragurile prevăzute la articolul 2. În astfel de cazuri întreprinderea poate declara pe proprie răspundere că se poate presupune, în mod legitim, că nu este deținută în proporție de 25 % sau mai mult de o întreprindere sau solidar de mai multe întreprinderi afiliate între ele. Declarațiile de acest tip sunt efectuate independent de controalele și verificările prevăzute de dispozițiile naționale sau comunitare.

Articolul 4

Datele folosite pentru calcularea numărului de angajați, a sumelor financiare și perioada de referință

- 1. Datele folosite pentru calcularea numărului de angajați și a plafoanelor financiare sunt datele aferente ultimului exercițiu financiar aprobat și se calculează anual. Datele se iau în considerare

de la data închiderii conturilor. Valoarea cifrei totale de afaceri reținută se calculează fără a include taxa pe valoarea adăugată (TVA) și alte taxe și impozite indirecte.

2. Dacă, la data închiderii conturilor, o întreprindere constată că, pe o bază anuală, a depășit sau s-a situat sub plafoanele privind numărul de angajați sau pragurile financiare prevăzute la articolul 2, întreprinderea în cauză nu pierde sau dobândește statutul de întreprindere mică sau mijlocie sau de microîntreprindere, cu excepția cazului în care pragurile respective sunt depășite pe parcursul a două exerciții financiare consecutive.
3. În cazul întreprinderilor nou constituite ale căror conturi nu au fost încă aprobate, sunt luate în considerare datele care fac obiectul unei estimări realizate pe proprie răspundere de către acestea pe parcursul exercițiului financiar.

Articolul 5

Numărul de angajați

Numărul de angajați corespunde numărului de unități anuale de muncă (UAM), adică numărului de persoane care au muncit cu normă întreagă în întreprinderea în cauză sau pentru aceasta pe parcursul întregului an de referință în cauză. Munca persoanelor care nu au muncit pe parcursul întregului an, a celor care au prestat o muncă cu fracțiune de normă, indiferent de perioada pe parcursul căreia au muncit, precum și munca lucrătorilor sezonieri sunt luate în considerare ca fracțiuni de UAM. Personalul este format din:

- (a) angajați;
- (b) persoane care lucrează pentru întreprindere fiindu-i subordonate acesteia și care sunt considerate angajate în conformitate cu legislația națională;
- (c) directori-proprietari;
- (d) parteneri care desfășoară o activitate în mod regulat în cadrul întreprinderii și care beneficiază de avantaje financiare din partea întreprinderii.

Stagiarii sau studenții implicați în activități de formare profesională pe baza unui contract de stagiul sau de formare profesională nu fac parte din personal. Durata concediilor de maternitate sau parentale nu se ia în considerare.

Articolul 6

Stabilirea datelor unei întreprinderi

1. În cazul întreprinderilor autonome, datele, inclusiv numărul de angajați, se determină exclusiv pe baza conturilor întreprinderii respective.
2. Datele, inclusiv numărul de angajați, privind întreprinderile care au întreprinderi partenere sau întreprinderi afiliate, se determină pe baza conturilor și a celorlalte date ale întreprinderii sau, dacă există, pe baza conturilor consolidate ale întreprinderii sau pe baza conturilor consolidate în care întreprinderea este inclusă prin consolidare.

La datele prevăzute la primul paragraf se adaugă datele oricărei întreprinderi partenere ale întreprinderii în cauză situată imediat în aval sau în amonte de aceasta. Agregarea se face proporțional cu participarea procentuală la capital sau la drepturile de vot (luându-se în calcul valoarea cea mai mare dintre cele două). În cazul participărilor încrucișate, se aplică procentul mai mare.

La datele menționate la primul și al doilea paragraf se adaugă, în proporție de 100 %, datele oricărei întreprinderi care este afiliată direct sau indirect la întreprinderea în cauză, cu excepția cazurilor în care datele în cauză au fost deja incluse prin consolidare în conturi.

3. În sensul aplicării alineatului (2), datele întreprinderilor partenere ale întreprinderii în cauză se deduc din conturile acestora și din celelalte date ale acestora, consolidate, dacă există. La acestea se adaugă, în proporție de 100 %, datele întreprinderilor afiliate la aceste întreprinderi partenere, cu excepția cazurilor în care datele privind conturile acestora au fost deja incluse prin consolidare.

În sensul aplicării aceluiași alineat (2), datele întreprinderilor care sunt afiliate la întreprinderea în cauză se deduc din conturile acestora și din celelalte date ale acestora, consolidate, dacă există. La acestea se adaugă, proporțional, datele oricărei eventuale întreprinderi partenere ale întreprinderii afiliate respective, situată imediat în amonte sau în aval de aceasta, cu excepția cazurilor în care acestea au fost deja incluse în conturile consolidate în procent cel puțin proporțional cu procentul stabilit în conformitate cu alineatul (2) al doilea paragraf.

4. Atunci când în conturile consolidate nu figurează date privind personalul unei întreprinderi, numărul de angajați se calculează prin agregarea proporțională a datelor de la întreprinderile partenere ale acesteia și prin adunarea datelor privind întreprinderile la care este afiliată întreprinderea în cauză.